

Heddyngbagge
(*Aphodius sordidum*)

Välkommen till kalktorrängen

Upptäck en unik naturtyp med solälskande växter och djur! Hos oss finns den bara på särskilt gynnsamma platser där den är en kvarleva från varmetiden på sten- och bronsåldern. Utomlands hittar du liknande natur främst på sydliga stäpper. Sätt dig ner i en solvarm slänt och njut av allt som finns att titta på runt omkring dig. Färgstarka, sällsynta blommor, vackra insekter, särpräglade svampar eller en fantasiväckande gravsättning från järnåldern.

Allmän bastardsvärmare
(*Zygaena filipendulae*)

Varför finns det en kalktorräng här?

I våra trakter hittar du kalktorrängarna i öppna betesbackar på den kalkrika Östgötaslätten norr och väster om Linköping. De ligger på torra, magra marker som våra förfäder under årtusendens lopp främst utnyttjat som betesmarker. Växterna och djuren på torrängen gynnas av öppen, solbelyst, värme-lagrande mark med kortsnaggat gräs och trampspår efter kreatursklövar. Namnet kalktorräng avslöjar en avgörande faktor för denna naturtyp - kalken i marken. I Östergötland kommer den ursprungligen från den kalkberggrund som återfinns i en triangel mellan Roxen, Motala och Omberg. Genom inlandsisens försorg återfinns den i jordarterna där vi hittar kalktorrängar.

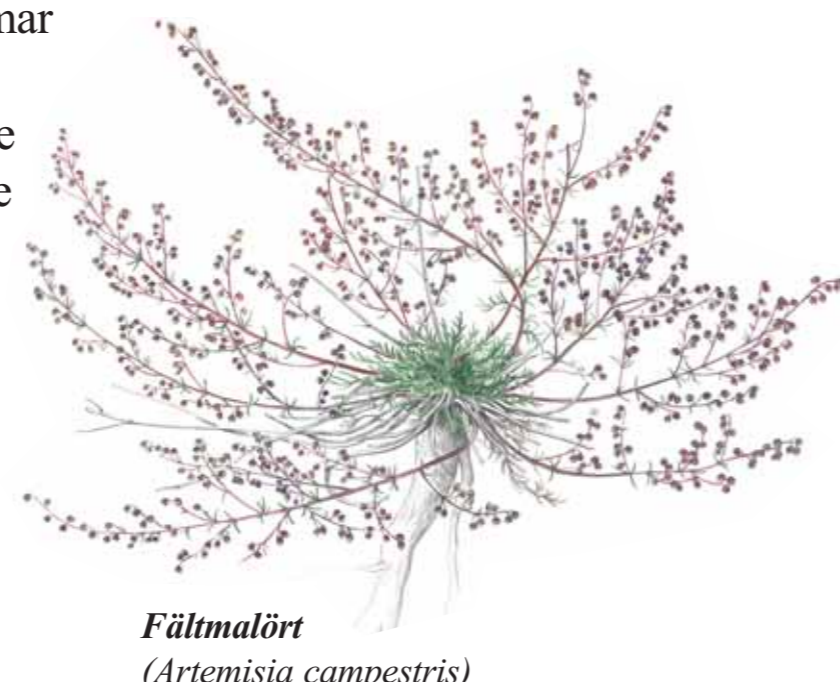
Leta särpräglade växter och djur

Gå på upptäcktsfärd och se vad du kan finna! Kanske blommar de iögonfallande, blålila backsipporna, brudbrödet med sin ljusa vippa, den väldoftande fältmalörten eller den stolta vita backklöver?

Kanske hittar du roliga, sällsynta arter av gräshoppor, dyngbaggar och vackra fjärilar? Eller ovanliga vildbin och humlor bland all blomsterprakt? Sensommar och höst kan du hitta särpräglade svampar som uppseendeväckande jordstjärnor eller vackert färgade vaxskivlingar.

Brudbröd
(*Filipendula vulgaris*)

Fältmalört
(*Artemisia campestris*)

Backnejlika
(*Dianthus deltoides*)

Backklöver
(*Trifolium montanum*)

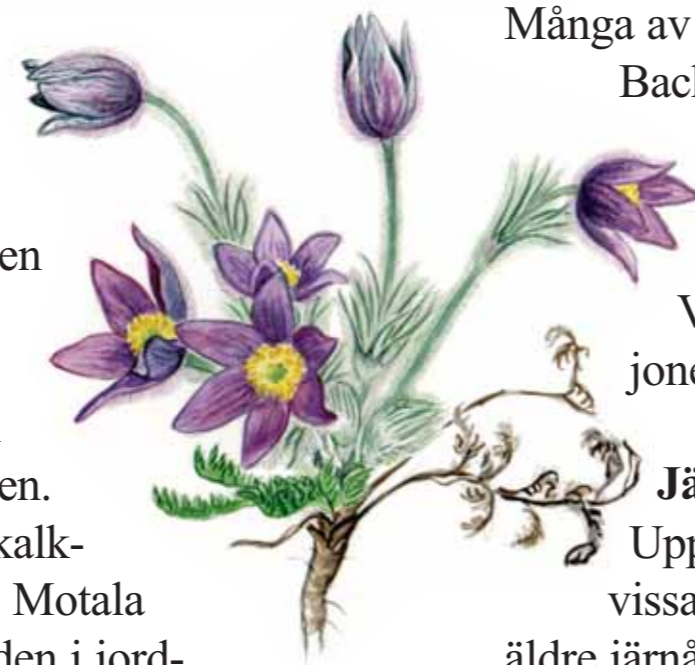
Denna naturvårdssatsning har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Östergötland.

Hur man inte blir uppäten

Många av torrängsväxterna är anpassade till att leva i betade marker.

Backsippans blad smakar illa, varför korna undviker den. Andra arter, som rödkämpen, har bladrosetter tätt tryckta intill marken för att undgå betesdjurens mular medan exempelvis jordtistel och spåtistel har taggar som kan avskräcka den hungrigaste ko.

Växter med skyddsstrategier som dessa har utvecklats under årmiljoner. Där de växer avslöjar de markens historia för den invigde.

Backsippa
(*Pulsatilla vulgaris*)

Järnåldersgravar och andra kulturspår

Uppstickande kullar i ett omgivande flackare landskap har under vissa tidsepoker använts som gravlägen. Ofta hittar du gravar från äldre järnåldern eller andra kulturspår som stensträngar och odlingsrösen i anslutning till kalktorrängarna. Håll ögonen öppna!

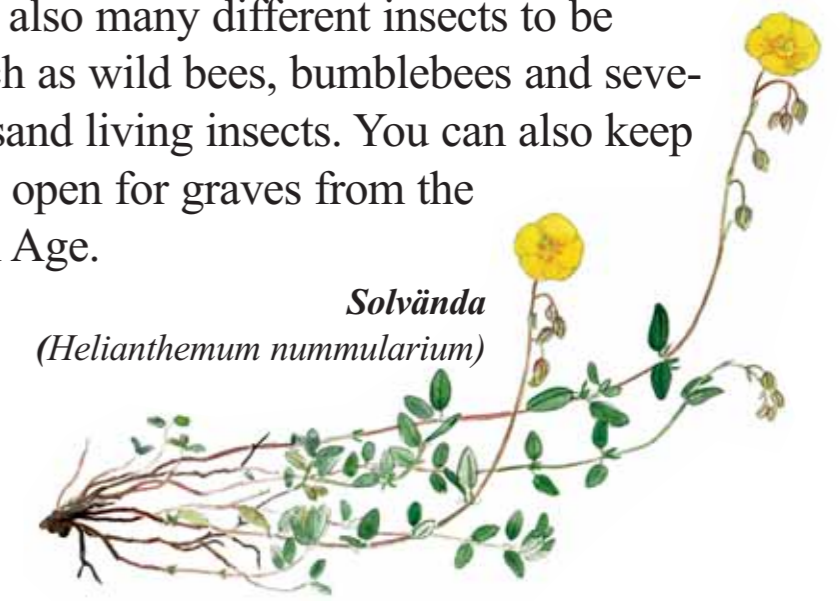
Bevara kalktorrängen!

Många kalktorrängar står idag ohävdade och växer igen med gräs och sly. För att bevara dem krävs att markerna hålls öppna och hävdas genom bete eller möjligtvis slåtter även i framtiden!

Lime-rich dry meadows

This unique biotope is a relic from a period about 5000 years ago when the climate was much warmer. The warmth-loving species of plants associated with this biotope have managed to survive due to the fact that the pastures have been to a large extent used for grazing. This is especially so on the slopes facing south. Typical species for this environment is pasqueflower, dropwort and the brightly coloured maiden pink. There are also many different insects to be found such as wild bees, bumblebees and several other sand living insects. You can also keep your eyes open for graves from the early Iron Age.

Solvända
(*Helianthemum nummularium*)

Att tänka på om det finns djur i området:

- Stäng alltid grindarna efter dig
- Stör eller mata inte betesdjuren
- Håll hunden kopplad och på avstånd från djuren

Vid frågor kontakta naturvårdsansvariga,
Linköpings kommun. Tfn 013-20 60 00.
www.linkoping.se/natur

